

TMMOB 38. Olağan Genel Kurulu

TMMOB 38. Genel Kurulu 27-29 Mayıs 2004 tarihleri arasında DSİ Genel Müdürlüğü Konferans Salonu'nda toplandı. Seçimler 30 Mayıs 2004 Pazar günü Mimarlar Odası'nda yapıldı.

Genel Kurul 27 Mayıs 2004 Perşembe günü Sabah 10.30 da açıldı. 29 Mayıs 2004 Cumartesi günü Saat 22.30 da kapandı. Üç günlük sürede Genel Kurul toplam 31 saat çalıştı.

Genel Kurula 1455 kayıtlı üyeden 967 üye katıldı. Katılım oranı %67 olarak belirlendi.

Genel Kurul'un açılışının ardından, 38. Genel Kurul Divan Başkanlığı'na Haşim Aydınca, Başkan yardımcılıklarına İhsan Kaş, Fatih Tacalan, Yazmanlıklara Yaşar Çevik, Hasan Esen, Niyazi Karadeniz, Tuğrul Eker seçildi.

37. Dönem Yönetim Kurulu Başkanı Kaya Güvenç'in açılış konuşması ile Genel Kurul görüşmelerine başlandı. Genel Kurula katılan konuklardan KESK Genel Başkanı Sami Evren, CHP Ankara Milletvekili Yakup Kepenek, DİSK Genel Sekreteri Musa Çam, TTB Merkez Konseyi II. Başkanı Metin Bakkalçı, Emeğin Partisi Genel Başkanı Levent Tüzel, Özgürlük ve Dayanışma Partisi Genel Başkanı Hayri Kozanoğlu, Özgür Toplum Partisi Genel Başkanı Ahmet Turan Demir, Sosyalist Demokrasi Partisi Genel Başkanı Filiz Koçali, Türkiye Komünist Partisi Genel Başkanı Aydemir Güler, Hak ve Özgürlükler Partisi Genel Başkan Vekili Fehmi Demir, İşçi Partisi Genel Sekreteri Mehmet Bedrettin Gültekin, Halkevleri Genel Başkanı Abdullah Aydın, 78'liler Birliği'nden Oktay Gülağacı söz alarak Genel Kurula hitaben birer konuşma yaptılar.

Genel Kurulda;

- Anıtkabir Çelenk Komisyonu,
- Mali İşler ve Bütçe Komisyonu,
- Yabancı Mühendis Mimar ve Şehir Plancılarının Çalışma İzni Müracaatlarının Değerlendirilmesinde Odalarca Aranacak Koşullar Hakkında Yönetmelik Komisyonu,
- Serbest Müşavirlik Mühendislik ve Mimarlık Hizmetleri ve Büro Tescil Belgesi Yönetmeliği; SMM, Asgari Ücret; Asgari Ücret ve Çizim Standartları Tespit Komisyonu, Kontrol Bürolarının Kurulmasına İlişkin Yönetmelik; Mühendislik Mimarlık Hizmetleri ve Asgari Ücret, Asgari Çizim ve Düzenleme Esasları Yönetmeliği Komisyonu,
- Disiplin Yönetmeliği Komisyonu,
- İl-İlçe Koordinasyon Kurulları, İşyeri Temsilcilikleri Kurulması ve Mühendislik-Mimarlık Öğrencileri Kolu Yönetmelikleri Komisyonu,
- Bilirkişilik, Ekspertiz, Hakemlik ve Teknik Müşavirlik, Ödül Verme, Aday Gösterme, Odalar Tüzük, Yönetmelik ve Yönergelerin hazırlanmasına ilişkin Esaslar, Kongre, Kurultay ve Sempozyum Düzenleme, Hukuk İşleri Yönetmelikleri Komisyonu,
- TMMOB Ana Yönetmeliği Komisyonu,
- Genel Kurul Sonuç Bildirgesi Komisyonu,
- Karar Taslakları Komisyonu,
- Yeni Dönem Çalışma Esasları Komisyonu

kurularak Genel Kurulda çalışmalar yaptılar.

Yönetim Kurulu, Denetleme Kurulu ve Yüksek Onur Kurulu raporunun görüşülmesinde üyeler söz aldılar. Yönetim Kurulu üyeleri de ayrıca söz alarak bu gündem maddesi üzerine konuşma yaptılar. Son olarak da Yönetim Kurulu Başkanı Kaya Güvenç söz aldı.

Seçimlerde 7 sandıkta kayıtlı 1455 üyeden 909 üye oy kullandı. Oy kullanma oranı %63 oldu.

27 Mayıs 2004 tarihinde başlayan TMMOB Genel Kurulu 30 Mayıs 2004 tarihinde yapılan seçimlerle tamamlandı ve 38. Dönem TMMOB Organları belirlendi.

TMMOB 38. OLAĞAN GENEL KURUL SONUÇ BİLDİRGESİ

(27 – 30 MAYIS 2004)

TMMOB kuruluşunun 50. yılında 38. Olağan Genel Kurulunu 27 - 30 Mayıs 2004 tarihleri arasında Van'dan Edirne'ye, Trabzon'dan İzmir'e, Zonguldak'tan Antalya'ya ülkemizin dört bir yanından gelen bine yakın mühendis, mimar ve şehir plancısı delegenin katılımıyla Ankara'da topladı.

TMMOB'nin kuruluşunun 50. yılında, 1968'li yıllardan bugüne ülkemizin kalkınma ve sanayileşmesinde bilim ve teknoloji politikalarının önemine vurgu yapan, örgütümüzün kamu yararı

ve adil paylaşımından yana yurtsever, devrimci, ilerici ve toplumcu çizgisini oluşturan, Harun KARADENİZ'den Zeki ERGİN BAY'lara, Akın ÖZDEMİR'den Nejdet BULUT'lara, Güney ÖZCEBE'den Sezai GÜRÜ'lere, Haluk SILAY'dan Haldun ÖZEN'lere, Bedri KARAFAKİOĞLU'dan İbrahimim ATALI'lara, Teoman ÖZTÜRK'ten, Alaattin ANAHTARCI'dan Hasan BALIKÇI'lara ve isimlerini burada sıralayamadığımız devrimci, demokrat ve yurtsever meslektaşlarımızla birlikte tüm değerlerimizi bir kez daha anarak ve yaşatarak 38. Olağan Genel Kurulumuzu topladık.

TMMOB'nin 50. yılında ve özellikle de son 30 yıldır biz mühendis, mimar ve şehir plancıları, meslek ve meslektaş sorunlarının halkın temel sorunlarından ayrılamayacağı bilinciyle ülke ve toplum sorunlarına sahip çıkarak mücadelemizde, Sevgili Başkanımız Teoman ÖZTÜRK'ün 1972 yılında ifade ettiği gibi, ***“Yüreğimizdeki insan sevgisini ve yurtseverliği, baskı ve zulüm yöntemlerinin sökülüp atamayacağını bilinci içinde, bilimi ve tekniği emperyalizmin ve sömürgecilerin değil, emekçi halkımızın hizmetine sunmak için, her çabayı güçlendirerek sürdürme yolunda inançlı ve kararlıyız.”***

Genel kurulumuzda, delegelerimiz bu kararlılıklarıyla yaşamımızın ve geleceğimizin planlanabilmesinin ve insanlığın kaderine sahip çıkabilmesinin yolunun; bağımsızlıktan, eşitlik ve özgürlükten, barış ve demokrasiden, insan haklarından geçtiğine olan inançla, ülkemizdeki, bölgemizdeki ve dünyamızdaki gelişmeleri zengin tartışmalarla değerlendirmiştir.

38. Olağan Genel Kurulumuz, başta ABD ve İngiliz emperyalizminin ve onun işbirlikçilerinin Irak'taki işgalleri ve işkencelerinin yaşandığı, Ortadoğu ve Yakındoğu coğrafyasını Büyük Ortadoğu Projesi (BOP) çerçevesinde yeniden biçimlendirmeye çalıştıkları, Dünya genelinde emperyalist tekellerin halkların üstüne yeni baskıları hayata geçirmeye çalıştığı, Küba halkının temel ihtiyaçlarını bile karşılanmaması için yeni ambargoların uygulandığı, Filistin topraklarında İsrail'in Nazi katliamlarını aratmayacak uygulamalarla Filistin halkına karşı zulüm uyguladığı, terörizm söylemleriyle yoksul halklara karşı asıl terör faaliyetlerini yürüten BUSH'un ülkemize Haziran ayı içerisinde NATO toplantısı bahanesiyle geleceği, Türkiye'yi yeniden yapılandırmak amacıyla AKP hükümetince hazırlanan ve “reform” olarak sunulan IMF/Dünya Bankası/DTÖ ve AB isteklerini yansıtan yasal düzenlemelerin yapıldığı bir dönemde toplanmıştır.

Küreselleşme; içinde yaşadığımız döneme damgasını vuran kapitalizmin çok uluslu şirketler aracılığıyla dünya boyutunda kurduğu ekonomik egemenliğin son aşamasıdır. Gelişmiş ülkeler, mal, hizmet ve sermayeyi ülkeler arasında olağanüstü bir hızla dolaştırarak, gelişmekte olan ülkelerin ekonomisini, sanayisini ve çalışanlarını büyük çapta etkilemekte, politik ve toplumsal dengeleri bozarak, gelir dağılımını kötüleştirmektedirler. Spekülatif sermayenin, olağanüstü boyutlara ulaşarak üretime yönelik-verimli sermaye yatırımlarını önlediği, işsizliği arttırdığı, neden olduğu ekonomik krizlerin yıkıcı etkileri ile çalışanları yoksullaştırdığı açıktır. Özellikle son on yılda çalışanların sosyal hakları budanmış, ücretleri azalmış, refah düzeyi düşmüş ve tüm ülkelerde en üstte yaşayan %5 oranındaki kesim, büyük bir rant ve sömürü artı değerine sahip olmuştur. Küreselleşme aynı zamanda, tekellerin aşırı kâra dayanan birikimi için savaş, gerginlik, çevre sorunları, dünya kaynak ve değerlerinin yağması demektir. Çok uluslu şirketlerin temel stratejileri ise bu talana karşı koymak isteyenleri yok etmektir. Bu amaçla, sendikasılaştırma, uluslararası tahkim yoluyla, IMF/Dünya Bankası ve DTÖ baskısıyla özelleştirme ve rant ekonomisini egemen kılma uygulamalarıyla gelişmekte olan ülkelerin geleceğini ipotek altına almaktadır. Bu nedenlerle mühendis, mimar ve şehir plancıları küreselleşmeye ve onun yansımalarından özelleştirmelere ve rant ekonomisine karşı çıkışını sürdürmektedir.

ABD emperyalizminin 11 Eylül sonrasında dünyayı hegemonyası altına alma hamlesinin parçası olarak Irak'a saldırısı ve işgalinin, ABD'nin Ortadoğu'daki düzenleyici rolünü arttırdığı ve derin değişikliklere neden olduğu açıktır. Biz mühendis, mimar ve şehir plancıları çok iyi biliyoruz ki, bölgemizde uzun yıllar içerisinde yaşanan ve son dönemde ABD tarafından giderek yoğunlaştırılan çatışma ve gerilimlerin nedeni, ne Ortadoğu'da demokrasinin geliştirilmesi, ne kitle imha silahlarının varlığı ve de terörist faaliyetlerin engellenmesidir. Esas neden, Ortadoğu'nun, dünyadaki enerji kaynaklarının önemli bir bölümüne sahip olması ve bu kaynakların ABD tarafından ele geçirilme çabasıdır. İşte bu bilinçle mühendis, mimar ve şehir plancıları savaşı durdurmak için gösterdikleri

çabanın devamı olarak Irak'ın işgaline, Irak halkının katledilmesine-zulme uğratılmasına ve aşağılanmasına karşı durmaktadır.

Ülkemizde uygulanan ekonomik programın temel felsefesini dünyada yaşanan bu gelişmelerden bağımsız olarak değerlendirmek mümkün değildir. Türkiye, 1980'li yıllardan itibaren uluslararası sermayenin yukarıda sözü edilen taleplerine uygun olarak enerjiden haberleşmeye, eğitimden sağlığa, tarımdan sosyal güvenliğe kadar hemen tüm alanlarda yapısal bir değişim programına tabi tutulmaktadır. Ülkemizde de giderek artan bir ivmeyle sanayi yatırımı azalmakta, işsizlik oranı büyümekte, çıkan krizlerin sık ve dayanılmaz boyutları yoksullaşma sürecini kronik hale getirmektedir. Son dönemlerde ekonomik göstergelerde gözlenen iyileşmelerin temelinde yatırım, teknolojik gelişmeler gibi nedenler değil iş gücü üzerindeki baskılar yer almaktadır. Bu çerçevede istihdam daralmakta, işsizlik artmakta ve ücretler gerilemektedir. Bu durumdan mühendisler de büyük çapta - olumsuz olarak etkilenmektedir. AB'ne üye olma sürecinde, gümrük birliğine geçişte olduğu gibi, uyum paketi yürürlüğe konmakta, sanayi tesisleri Avrupa'nın taşeronu olarak düşük katma değerli ürünlerle ihracata zorlanmaktadır. Teknoloji düzeyini artıracak, AR-GE çalışmalarını hızlandıracak, yeni ürün veya ürün geliştirmeye dayalı bir araştırma politikası saptayacak, mühendisleri verimli, üretken ve söz sahibi kılacak bir yapılanmaya engel olunmaktadır.

Siyasal iktidarların biat eden tutumları nedeniyle ülkemiz, emperyalizmin küresel ölçekte yürüttüğü yeniden yapılanma süreçlerine en hevesli uyum gösteren ülkelerden biri konumuna sürüklenmektedir. Dünya Ticaret Örgütü, Dünya Bankası ve IMF gibi örgütlerin direktifi ve denetimi altında uygulanan yapısal uyum politikaları ve ekonomik politikalar ile ülkemiz kaynakları talan edilmekte ve sömürgeleştirilmektedir. Hizmet Ticareti Genel Antlaşması (GATS) ile genel olarak bütün kamusal hizmet alanları piyasalaştırılarak Türkiye hükümetinin verdiği sınırsız taahhütlerle yabancı sermayenin istilasına açılmakta; özel olarak GATS Antlaşmasında Uzmanlık Gerektiren Hizmetler kapsamında değerlendirilen mühendislik mimarlık hizmetlerinin de bugün dünya pazarının yüzde 72'sini elinde bulunduran 4 büyük emperyalist ülkenin kontrolüne geçmesi süreci işlemektedir. Bu nedenle mühendis, mimar ve şehir plancılarının yaşamımızı ve geleceğimizi planlama süreçlerinden koparılışımıza karşı mücadelesi önümüzdeki gündemin yine değişmez maddelerinden birisi olmaktadır.

İçinde yaşadığımız dönemde, emperyalist sistemle eklemlenme doğrultusunda dayatılan, Petrol, Doğalgaz, Enerji Piyasaları, Teknoloji Geliştirme Bölgeleri ve Serbest Bölgeler, Doğrudan Yabancı Yatırımlar Yasası, İhale Yasası gibi birçok yeni yasa çıkarılıyor. ABD, AB, DTÖ ve uluslararası finans kuruluşları tarafından dikte edilen, bu sömürgeleştirme yasalarını tamamlamak üzere Maden, Kamu Yönetimi ve Yerel Yönetimler ile Personel Rejimi yasaları da çıkarılmak üzeredir. Sermaye dolaşımının ve hizmet sektörleri ticaretinin serbestleştirilmesi, bunların önündeki engellerin kaldırılması, ulusal sınırların yok edilmesi, kamu yönetimi ve denetiminin daraltılması, refleksinin yok edilmesi, doğal zenginliklerimizle ilgili yetkilerinin yerel yönetimlere devredilmesi, özelleştirme ve serbest piyasa yöntemleri ile elden çıkarılması, devletin planlama, yönlendirme ve denetleme işlevlerinden ve "sosyal devlet"ten uzaklaştırılmasını hedefleyen bu yasalar, mühendislik, mimarlık uygulamalarını da birçok alanda doğrudan ve olumsuz etkileyecek hükümler içermektedir. IMF ve sermaye çevrelerinin değil halkın çıkarı için yasa çıkarılması talebini bunun için sahipleniyoruz ve yükseltiyoruz.

IMF'nin 6.gözden geçirme şartı olarak dayatılan Kamu Yönetimi Temel Kanun Tasarısı ülkeyi pazar, devleti tüccar, vatandaşı müşteri olarak tanımlamaktadır. AKP hükümeti tarafından hazırlanan kanun tasarısı tercihini sosyal devlet yerine düzenleyici devlet ilkesinden yana yapıyor. Düzenleyici devleti yaratmanın ilk şartı ise, devletin mal ve hizmet üreten, dağıtan, yöneten tüm kurum ve mekanizmalarını tasfiye etmek, devletin bu tür kurumlaşmaya gitmesini yasaklamaktan geçiyor. Bu çerçevede kırsal kesime hizmet veren Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğü kapatılıyor. Kamu Yönetimi Temel Kanun Tasarısı ile bugüne kadar yapılan özelleştirmelerin önündeki hukuksal engeller tamamen kaldırılmak, toplum, piyasanın eşitsiz koşullarına mahkum edilmek isteniyor. Ancak, hepimiz çok iyi biliyoruz ki geçmiş özelleştirme uygulamalarının tümüne yakın bölümü aynı zamanda yolsuzluk, kötü kullanım ve sözleşme koşullarına uymama örnekleriyle doludur. Bütün bu uygulamalara yaratılan en önemli gerekçe olarak ülkemizde devletin büyük olduğu, bu nedenle bütçe açıklarının sürekli arttığı, bazı kurumların kapatılarak devletin küçültülmesi gerektiği ifade edilir.

Devletin küçültülmesinden söz edenler ülkemizdeki kamu harcamalarının OECD ve AB ülkelerindeki kamu harcamalarının çok çok altında olduğu gerçeğini gizledikleri gibi, ülkemizdeki kamu harcamalarının yüzde 40'ının faiz harcamaları olduğu gerçeğini de, faiz ödemelerinin GSMH'ya oranının da çok yüksek olduğu gerçeğini de gizlemektedirler. Bu nedenlerle Kamu Yönetimi Temel Kanunu Tasarısı TBMM gündeminden derhal geri çekilmelidir.

Ülkemizde faizlerin düştüğünü, ödemeler dengesinin rayına oturduğunu, kapasite kullanımının büyüdüğünü, IMF programına uyulduğunu söyleyen Hükümet ve sermaye çevreleri, çizdikleri pembe tablolarla halkı avutmaya çalışıyorlar. Oysa, işsizliğin, açlığın, yoksulluğun arttığı, yurt dışına göç ve özellikle beyin göçünün hızlandığı Türkiye'de; 20-24 yaş arasındaki gençlerden lise mezunlarının yüzde 45'i, üniversite mezunlarının yüzde 32'i iş bulamamakta, işsiz mühendis ve mimarların sayısı yüz binlere ulaşmaktadır. Son üç yıl içinde işsiz sayısının iki katına çıktığı Türkiye, OECD ülkeleri içinde işsizliğin en yüksek yaşandığı dördüncü ülke konumundadır. Bu süreçte, ülkemizdeki kamu yatırımları da önemli ölçüde azalmış, 2004 yılı bütçesinde %4'e düşürülmüştür. Ayrıca özel sektörde ücretli olarak çalışan üyelerimizin çoğunluğu iş güvencesinden yoksun ve yoksulluk sınırı altındaki ücretlerle istihdam edilmektedir.

AKP iktidarı döneminde de, ülkemizde temel insan hakları, ifade ve düşünce özgürlüğüne yönelik ihlallerin sürdüğünü görmekteyiz. Avrupa Birliği'ne uyum çerçevesinde çıkarılan yasaların kağıt üzerinde kaldığına dair en somut örnek İnsan Hakları kuruluşlarının 2003 Yılı raporlarıdır. 2003 Türkiye İnsan Hakları İhlalleri Raporunda; 818 kişinin gözaltında işkence ve kötü muameleye maruz kaldığı, 458 kişinin toplumsal gösterilerde güvenlik güçlerinin müdahalesi sonucu dövülerek yaralandığı, son bir yıl içinde 23 kitap, 10 gazetenin toplatılarak yasaklandığı, 12 konser, 5 tiyatro oyunu, 5 film gösterimi ve 1 kitap fuarına izin verilmediği, 2003 yılında düşüncelerini ifade eden 155 kişi hakkında soruşturma açıldığı, yine son bir yıl içinde düşüncelerini ifade edenlere karşı açılan 172 davada 882 kişi hakkında 3545 yıl 3 ay hapis cezası istendiği ve bugüne kadar cezaevlerinin olumsuz koşullarını protesto etmek üzere 107 kişinin açlık grevleri nedeniyle öldüğü söz konusu raporda ifade edilmiştir.

Bugün, ülkemizde milli güvenlik gerekçesiyle şişe camda çalışan işçilerin grev hakları engelleniyorsa, kürt sorununa, demokratik bir açılım sağlamak yerine dar bir güvenlik sorunu çerçevesiyle bakılıyorsa, parti kapatma davaları ile siyaset yapmanın önüne engeller konuluyorsa, insanca yaşam ve grevli toplu sözleşmeli sendikal hakları için seslerini yükselten kamu çalışanları sürgün ve baskılarla karşılaşuyorsa, Üniversitelerin bileşenleri yok sayılıyor- YÖK'e karşı demokratik ve özerk bir üniversite talebini ifade etmek isteyen öğrenciler biber gazları ve coplarla susturulmak isteniyorsa, 59. Hükümetin de, demokratikleşme adına daha önceki hükümetlerden farklı bir uygulamasının olmadığını ve bunların bir sistem sorunu haline geldiğini açıkça görmekteyiz.

59. Hükümetin siyasi kadrolaşma konusundaki ısrarcı girişimi ve çabaları, Kamu Kurumlarını siyasal yandaşlarıyla yağmalamayı, şekillendirmeyi ve bu kurumların mevcut özerkliklerini bile daha geri noktalara götüreceği tarzda yasal düzenlemelerle yok etmeyi hedeflemektedir. Birçok Bakanlıkta ve bu Bakanlıklara bağlı Kamu Kurum ve Kuruluşlarında kendi siyasal kadrolarına yer açmak için yüzlerce çalışan görevlerinden uzaklaştırılmakta veya sürgüne gönderilmektedir.

Günümüzde sanayinin temel rekabet unsuru bilim, teknoloji ve inovasyon yeteneği olduğundan TÜBİTAK'ın bu konulardaki çalışmalarını sürdürebilmesi için gerekli kaynakların yaratılması gerekirken, AKP hükümeti TÜBİTAK'a siyasal müdahalelerde bulunmayı görev bilmiştir. 1963 yılında bilim ve teknoloji alanında araştırma ve geliştirme çalışmalarının desteklenmesi ve koordinasyonu görevlerini üstlenmek üzere kurulan, idari ve mali özerkliğe sahip olan TÜBİTAK, hükümetin müdahaledeki ısrarı ve çıkarmış olduğu yasa ile tahribata uğratılmış, bazı birimlerinin özelleştirilmesi ve bu özelleştirmelerle birlikte kurumda personel kıyımına gidilmesi tahribata kalıcı ve derinleşen boyutlar katmaktadır. Gelişmeler AKP iktidarının bilimsel ortam ve oluşumları daraltma sinsiliğini artık gizleme gereği duymaksızın açığa vurmakta olduğunu göstermektedir.

Bugün yapılanma programı adı altında "Tarım Reformu" başlığı ile dayatılan ve IMF, Dünya Bankası ve DTÖ istekleri doğrultusunda hızla gerçekleştirilen Tütün, Şeker, Tarım Satış Kooperatif Birlikleri yasaları gibi bir takım yasal ve yönetsel düzenlemeler sonucu, ülkemizde tarımsal üretim kısılmakta, üretim-işletme-pazarlama alanında yabancı sermaye egemen olmaktadır. Üreticiler ve

küçük köylüler üretim alanından çekilerek ucuz işgücü kaynağı, tüketiciler konumuna getirilmektedir. Tarımsal KİT'ler sonrası tarımsal kamu yönetimi dağıtılmakta, kamusal hizmet alanları özel sektöre açılmaktadır. Ulusal çıkarlarımıza aykırı bu sürecin sonu açıktır, bu da bağımlılıktır, net dış alımcı bir ülke konumuna düşmektir. Bu olumsuz süreç üretimi ve üreticiyi destekleyen politikalarla durdurulmalı, tarım gerçek ve stratejik bir sektör olarak yeniden planlanmalı, ulusal tarım politikaları uygulamaya konmalıdır. Köy Yasası ve Tapu Yasası'nda yapılan değişikliklerle yabancılara tanınan mülk edinimi olanağı ortadan kaldırılmalıdır. Hazine arazileri ile birlikte tarım alanlarımızın da yabancılara satışı önlenmelidir.

12 Eylül darbesinin ardından 1981 yılında kurulan YÖK ile ülkemizin bilim ve demokrasi güçleri ağır baskı koşulları ile karşı karşıya bırakılmışlar ve üniversitelerimiz uzun yıllar içinde bilimsel kimliklerini ve yönetsel özerkliklerini önemli ölçüde yitirmişlerdir. Bugün kâr amaçlı bir piyasa etkinliği haline getirilmek istenen eğitim sistemimizin yaşadığı en büyük açmaz, tohumları 1980'de atılan neo-liberal devlet anlayışından kaynaklanmaktadır. Son 20 yıla damgasını vuran bu yeni liberal politikaların ışığında devlet; eğitim hizmetini sırtında bir kambur gibi görmeye başlamış ve bütçeden ayırdığı payı her yıl azaltırken, eğitim sistemi piyasa, verimlilik, rekabet, kâr ve maliyet terimleriyle düşünülen, eğitime ve bilgiye piyasada pazarlanabilme kapasitesi edinmek için ihtiyaç duyulan bir yapı olarak bakılmıştır. Bugün her insan için vazgeçilmez olan nitelikli eğitim alma hakkı, eğitimin küresel kapitalizmin ihtiyaçları doğrultusunda ticarileşmesi sonucu, parası olanın faydalanabileceği bir meta haline getirilmek istenmektedir. Bugün içinde yaşadığımız bir gerçeklik olarak, son 20 yıla damgasını vuran YÖK sistemi altında üniversiteler akademik özgürlükten, yönetsel özerklikten ve toplumsal sorumluluktan uzaklaşmış, üniversiteler bilimsel kimliklerini ve temel değerlerini giderek yitirmişlerdir. Bugün üniversitelerin ana bileşenlerine söz hakkı tanımaksızın üniversite üzerine sürdürülen tartışmalarda ön plana çıkan öge üniversite üzerindeki hegemonyanın yeniden şekillenmesine aittir. Tartışmalar, üniversite sorununu çözmeye yönelik olmadığı gibi, var olan sorunların daha da derinleşmesine neden olacak nitelikte bir alana doğru evrilmektedir.

Tüm bu gelişmeler ışığında, YÖK sistemi ile yaratılmış olan emekçilerin ve yoksulların eğitim haklarının kaldırılmasına karşı, parasız kamusal bilimsel ve demokratik eğitim hakkının savunulmasına yönelik olarak; bizler üniversitelerin üniversite bileşenlerine ait olduğu bilinciyle üniversite bileşenlerinin vermiş oldukları mücadeleye destek verecek ve ortak taleplerimiz için bir arada yürüyeceğiz. Unutulmamalı ki üniversitelerin gerçek sahipleri üniversitelere hakim olmaya çalışan YÖK, AKP veya sermaye değil, üniversite bileşenleridir. Yani öğretim üyeleri, üniversite çalışanları ve üniversite öğrencileridir. Yapılacak yüksek öğretim reformu, bilim özgürlüğünün güvence altına alınmasını ve üniversitelerin özerk, katılımcı, laik, çağdaş bir yapıya kavuşturulmalarını, Üniversitelerin hedeflerini saptayıp gerçekleştirebilmeleri ve bu süreçte iktidarların siyasi müdahale alanı olmaktan kurtarılabilmesi için akademik, idari ve mali özerkliğin sağlanmasını getiriyor olmalıdır.

Son 20 yıldır ülkemizin enerji politikalarına ilişkin iki önemli konunun altını çizdik. Birincisi kamusal bir hizmet anlayışı içerisinde planlamanın önemi, ikincisi ise kendi kaynaklarımıza ve insan gücümüze dayalı ulusal bir enerji politikası oluşturulmasının gerekliliği. Bugün ülkemizde başta enerji ve iletişim olmak üzere tüm stratejik temel altyapı hizmetlerinin özelleştirme adı altında hızla tasfiye edildiği bir süreci yaşıyoruz. Bu uygulamaların ülkemizin ihtiyaçlarından bağımsız IMF ve Dünya Bankası gibi kuruluşların direktifleri ile siyasi bir tercih olarak dayatıldığı görülmektedir. Enerji alanında yaşamakta olduğumuz sorunun kaynağı, enerji sektöründe yapısal değişim programı adı altında uygulanan özelleştirme politikalarının kendisidir.

Enerji alanında yolsuzlukların üzerine kararlılıkla gidilmeli, Beyaz Enerji operasyonu ile başlayan ve DDK raporuyla bir kez daha açığa çıkan yağma-talan ve rüşvetin siyasi ve idari sorumluları yargı önünde hesap vermelidir. Son yirmi yıla damgasını vuran özelleştirme politikalarının sonuçları bu kadar ortadayken, üretim santralleri ve dağıtım şebekelerinin hızla özelleştirileceğine dair bakanlık politikaları terk edilmelidir. Ulusal kaynaklarımızı öne çıkaran, özellikle yenilenebilir enerji kaynaklarımızı devreye sokan bir üretim politikası izlenmelidir. Enerji sektörünün tahrip edilen kamusal altyapısı yeniden oluşturulmalı, bakanlık ve bağlı kuruluşlarının, merkezi bir planlama içerisinde, koordinasyonu sağlanmalıdır. Enerji alanındaki tüm kamu kurumlarının bütçeleri arttırılmalı, üretim santralleri ve dağıtım şebekelerimizin işletme sorunları giderilerek verimlilik

sağlanmalıdır. Özelleştirme yapılacak gerekçesiyle kendi kaderine terkedilmiş, bakım-onarım-yenileme faaliyetleri yapılmayan dağıtım şebekelerinin iyileştirilmesine yönelik olarak, başta TEDAŞ Müessese Müdürlüklerinin teknik eleman sayısı arttırılmalı, bakım-onarım ve yenileme faaliyetlerine gereken önem verilerek enerjideki kayıplar ve kaçaklar giderilmelidir.

Ülkemizde neo liberal politikaların gereği olarak demiryolları sektöründe "yeniden yapılanma adına" kamunun payları azaltılmış ve özelleştirmeye gidilmiştir. Ancak özelleştirmeler demiryollarının güvenli ve ucuz olma gibi özelliklerini erozyona uğratmaktadır. Artan fiyatlar, artan kazalar, yerel ve merkezi hükümet kaynaklarının özel sektöre akıtılması ve bu şekilde ekonominin genelinde ciddi hasarlara yol açan kayıt dışı sektörün özendirilmesi, tekelleşme, işsizliğin artması, çalışan sayısının azaltılması, esnek çalışma biçimleri, işgücü kalitesinin düşürülmesi, çalışanların ücretlerinin düşmesi, çalışma sürelerinin uzaması, dünya demiryollarındaki "yeniden yapılanma"nın sonuçlarıdır. Yeni yatırımlar, yeni hatlar, hızlı trenler sektördeki olumlu ve yeni gelişmelerdir. Ancak bunlar demiryollarında ticari kâr uğruna alt-yapı ve işletmeyi birbirinden ayırarak yürütüldüğü için ciddi problemlere yol açmaktadır. Ülkemizde uzun bir süreden beri karayolu taşımacılığına verilen önem diğer taşıma türlerinin ihmal edilmesine yol açmış, ekonomik olmayan, irrasyonel yatırım kararlarıyla ülkemizde dengesiz ve çarpık bir ulaşım sistemi geliştirilmiştir. Tamamen dışa bağımlı, çevre ve kültürel dokuyu tahrip eden bu çarpık sistem artan trafik kazaları nedeni ile de telafisi mümkün olmayan maddi ve manevi kayıplara yol açmıştır.

Bu dönemde diğer iktidarlardan geri durmayan AKP iktidarı Orman Yasası, kamu arazilerinin satışı, 2B gibi yasalarla nefes alanlarımızı daraltmaya çalıştı. İş Yasası ile esnek ve kuralsız çalışmayı yasal hale getirdi, ödünç işçi adı altında, işçilerin mal alır satılır gibi başka işverenlere kiralanmasının önü açıldı. Emsal işçi tanımlaması ile sendikaları işlevsizleştirildi, telafi çalışması adı altında fazla mesaiyi kaldırdı, kısmi çalışma adı altında ücretsiz izini, alt işveren tanımı ile taşeronlaştırmayı yasal hale getirdi. Endüstri bölgeleri, doğrudan yabancı yatırımlar, yabancıların çalışma izinleri gibi yasalarla, yabancıların kendi teknik kadrolarıyla hiçbir makamdan onay ve izin almadan istediği alanda istediği yerde yatırım yapmasının, mevcut tesisleri satın almasının, ortaklık kurmasının önünü açtılar. Yabancı yatırımlarda izin ve onay sistemini, bilgilendirme sistemine dönüştürdüler. Yabancı yatırımcıların Türkiye'de faaliyetlerinden doğan net kârı, temettüyü satış tazminat bedellerini yurt dışına serbestçe transfer edebilmesini sağladılar. Siyasal iktidarlar bu borç yükünden kurtulabilmek için çıkış yolunu, yılların birikimi olan kamu kuruluş ve tesislerinin uluslararası sermayeye haraç mezat satılmasında görmektedir. Bu anlayışlarla yapılan özelleştirmeler kamu alanlarının talanını hızlandırmakta vurgun ve soygun düzenini öne çıkarmaktadır.

Ülkemizde sıkça görülen doğal afetlere karşı insanların bilinçlendirilmesi, önlemlerin önceden alınması can ve mal güvenliği açısından önem taşımaktadır. Ülkemiz ekonomisinin lokomotifi olarak görülen Marmara Bölgesi için bile olası deprem tehlikelerine karşı siyasal iktidarların gösterdiği duyarsızlık, deprem konusundaki politikaların kaderci bir anlayışa terk edildiğini açıkça göstermektedir. Doğal afetlerin günlük yaşamımızdaki etkilerini en aza indirebilmek için önceden tedbir almak, teknolojik olanaklar dahilinde öngörülerde bulunmak gerekmektedir. Depremler, iktidarlarca kaderin cilvesi olarak gösterilmekte, sorunun bilimsel temellere dayalı ulusal bir politikanın saptanmasıyla çözülebileceği gerçeği gizlenmektedir. Bu iktidar da bu alana ilişkin herhangi bir olumlu çalışma yürütmediği gibi Yapı Denetimi Yasası'nı, TMMOB ve Odaların tüm uyarılarına rağmen bilimsel gerçeklikten uzak bir anlayışla hazırlayarak, yapı denetimini ticarileştirerek, meslek odalarını denetim süreçlerinden dışlayarak, halkımızın mal ve can güvenliğini tehlikeye atmaya devam etti.

Öte yandan toplumumuzu oluşturan bütün kesimlerin yaşamlarını sürdürebilmeleri için gerekli olan gıdaların üretimi tüketimi ve denetlenmesine ilişkin Gıda Yasası TMMOB'ne bağlı Ziraat Mühendisleri, Kimya Mühendisleri ve Gıda Mühendisleri Odası'nın önerileri dikkate alınmadan yasalaştırılmıştır. Bu Yasa'nın içeriği devletin en temel yükümlülüğü olan kamu adına denetimi özelleştirmekte ve gıda bankası adına oluşturulacak bir kurum adıyla keyfi uygulamalara zemin hazırlamaktadır. İçerik bakımından birbirleriyle çelişkili maddelerle dolu olan bu Yasa, alışlageldiği üzere yine halkın çıkarları için değil, sermayenin çıkarları için hazırlanmıştır.

Kısacası, yıllardan beri görev yapan tüm siyasal iktidarlar, biz mühendislerin varlık nedeni olan sanayileşmeden ve yatırımlardan vazgeçtiler. Küresel sermayenin politikalarını harfiyen uyguladılar

"Bütün bu olumsuzlukların sorumlusu yıllardır uygulanan IMF politikalarıdır; çözüm emekten yana, üretimi, yatırımı, kalkınmayı, bilimi, teknolojiyi, demokrasiyi, ülke potansiyelini harekete geçirmeyi eksenine koyan bir programı yaşama geçirmektir" diyen Birliğimiz ve benzeri tüm demokratik oluşumların sesine kulaklarını tıkadılar. Üretim ekonomisi yerine, rant ve borç ekonomisini esas aldılar. Kamu bankalarının ve halkımızın tasarruflarının hortumlanmasına çanak tuttular. Bütçelerde yatırıma, istihdama, çalışanlara, eğitime, sağlığa, sosyal güvenliğe ve diğer toplumsal hizmetlere ayırdıkları payı her geçen gün azalttılar. Demokratik oluşumların hak arama çabalarını anti-demokratik uygulamalarla bastırmaya çalıştılar.

TMMOB, bu Genel Kurulunu 50.yılına varmış olmanın gururu ile yapmaktadır.Bu 50 yıl boyunca bilim ve teknolojinin insanlarımızın yaşamına yansıtılması ve bu alanların kamu çıkarı gözetilerek denetlenmesi çalışmalarını aralıksız sürdürmüştür. Ancak ne var ki bu 50 yıllık süreç askeri darbeler,sağ siyasi iktidarlar altındaki siyasi çatışma ortamları, baskılar ve yasaklamalar ortamında kısırlaşan ülkemiz demokrasisi ve örgütlenme kısıtlılıkları altında geçirilmiştir. Bütün bu olumsuzluklar içinde bile TMMOB, özellikle 1970'lerden bu yana, ülkemizin kalkınma ve sanayileşmesinde,imarında bilim ve teknoloji politikalarının önemine vurgu yapan, kamu yararı ve adil paylaşımından yana yurtsever,toplumcu bir çizgiyi savunan çalışmalarını ve mücadelesini sürdürme gelmiştir. Bütün bu süreç içerisinde söylediklerinin haklılığı ve doğruluğu ilerleyen zaman dilimlerinde defalarca kanıtlanmıştır.

50 yıllık deneyim ve bilgi birikimimiz ışığında günümüzün yüklü gündemi ve sorunları değerlendirildiğinde; mesleki, demokratik, kitle örgütü olmanın sorumluluğuyla hareket ederek çağdaş, bağımsız, demokratik ve sanayileşen bir Türkiye özlemiyle, üyelerimizin sorunlarının toplumun sorunlarından ayrılamayacağı bilinciyle, halktan ve emekten yana tavır alan, bu doğrultuda politikalar üreten ve mücadele veren bir TMMOB'ne üyelerimiz ve halkımızın ihtiyacı devam etmektedir. TMMOB toplumsal muhalefetin odağında yer alarak yürüyüşüne devam edecektir.

Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği, önümüzdeki dönemde de, Odaları ve üyeleriyle birlikte karar alma, birlikte üretme, birlikte yönetme, birlikte uygulama ilkesiyle hareket ederek ülkemizdeki ve dünyadaki emek güçleriyle dayanışma içinde bağımsızlıkçı, eşitlik ve özgürlükçü, barış ve dayanışmacı bir Türkiye ve Dünya için çalışmalarını sürdürecektir. Genel Kurulun hemen ertesinde yapılacak NATO Zirvesi vesilesiyle yapılacak Nato-militarizm-emperyalizm-savaş-işgal karşıtı; barış, dostluk, halkların kardeşliğinden yana bütün etkinliklerin içerisinde aktif olarak yer alacaktır.

**BAĞIMSIZ, DEMOKRATİK, ÇAĞDAŞ BİR TÜRKİYE İÇİN, TMMOB'NİN 50.YILINDA
SELAM OLSUN ÜLKEMİZİN VE DÜNYA'NIN AYDINLIK GELECEĞİNE SAHİP ÇIKANLARA!
YAŞASIN TMMOB**